

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקו ♦ שנה י ♦ אבות ד

שב"ק חוקת ♦ ג תמוז ה'תשפב

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול.

ידועה הקושיה למה נאמר כאן "זאת חוקת התורה" ולא נאמר "זאת חוקה הפרה" וכמו שנאמר אצל קרבן פסח, זאת חוקת הפסח" (שמות יד, מג) כלומר שצריך לדעת למה כינה המצוה הזו של פרה אדומה בשם כללות התורה, ואמר זאת חוקת התורה. וברש"י הק' כתב לתרץ לשון חוקה, דלפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה זאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, לומר שגזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה ע"כ.

והנה בזה תירץ רש"י הלשון של חוקה שכתב כאן התורה אבל לא מתרץ למה כתב חוקת התורה ולא כתב חוקת הפרה, והנה האור החיים הק' כתב לתרץ דהבדל שבו הורמו עם בני ישראל משאר הגוים הוא הוא אך ורק באמצעות קבלת התורה שזולת זה הנה ככל הגוים בית ישראל, וחז"ל אמרו שרק ישראל מטמאים באוהל ואין אומות העולם מטמאין באוהל זה שאמר זאת חוקת התורה, פירוש שחוקה זו של הטומאה ותנאי טהרתה תסובב הכל מהתורה, כי ע"י שישראל קיבלו התורה נעשו הם חטיבה של קדושה עליונה בחייהם וגם במותם שמי שנוגע במת או יאהיל עליו תדבק בהם הטומאה ולא תחפוץ להיפרד אם לא ע"י המצוה האמורה ע"י הפרה האדומה וגם במותם להיותם מלא קדושה ולכן בצאת נפשם חפצים הקליפות וכוחות הטומאה להידבק בקדושה, מה שאין כן האומות שהם משוללים מהקדושה, ולכן רק ישראל מטמאין באוהל ולא עכו"ם ע"כ. כלומר שהכוונה לומר שע"י טומאת האוהל נראה מעלתן של ישראל בגופן ונפשם הם בחייהם והן במותם, ולכן כתב חוקת התורה, לומר שע"י התורה בא זה שנפשם וגופן של ישראל נעשו אחרת מגוף האומות, זה הכל בא מהתורה ולכן כתב זאת חוקת התורה, שרק בדינים האלו ניכר הדבר שזה בא אך ורק ע"י התורה, אבל במצוות אחרות לא ניכר כל כך מעלתם של עם ישראל שבא ע"י התורה (כן נראה לפרש דברי קדשו של האוה"ח הק').

ונראה לפרש בעז"ה באופן אחר ומקודם נקדים להביא חקירה אחת הנזכר בספה"ק בדבר שיש בה מחשבה ומעשה ואחד מנוגד לחבירו, מה הוא העיקר המעשה או המחשבה, ומוכן שהכי טוב הוא שיהיה המחשבה והמעשה שווה באותו דבר ולא יהיה ניגוד ביניהם, והנה מצינו בחטא הע-ג-ל הידוע, במדרש שכתוב שטען משה רבינו לפני הקב"ה שרק לו ציוה השם אנכי ה' אלוך ו'גו' ולא יהיה לך וכו' וכל עשרת הדיברות בלשון יחד הם נאמרים ולכן ישראל לא אשמים בעשית הע-ג-ל שרק משה בעצמו נצטוו עליו, והשם יתברך קיבל זאת ואמר צדקת וכיפר על חטא הע-ג-ל, ולכאורה נראה לפי זה שעיקר הוא המעשה, שדיבור הקב"ה שהיה בלשון יחיד הוא כמעשה, (וכמ"ש שהכתוב אומר נתתי את הארץ והוא כבר נחשב כמעשה) אף שמחשבה היתה על כלל ישראל ותכלית יציאת מצרים היה על זה לקבל את התורה וכמ"ש בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים ו'גו' כלומר כל ישראל ולא רק למשה בלבד.

המשך בעמ' ב

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

זאת התורה אדם כי ימות באוהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל" (יט, יד) אמר רבי יוחנן משום רשב"י כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעוה"ז שפתותיו דובבות בקבר (בכורות לא ב).

בספר "בכור שור" (מגילה טו) כתב: חשיבות ותועלת גדולה יש לו בזה כשפתותיו דובבות בקבר, דנחשב לו כאילו לומד בעצמו והולך ממדריגה למדריגה ומתעלה עוד על ידי זה. בעל "פנים מאירות" מבאר את הכתוב, "זאת התורה" – זאת היא מעלתה של התורה, "אדם כי ימות" – אפילו שימות האדם, הוא "באוהל" – עדיין נמצא באוהלה של תורה, דעל ידי שאומרים שמועה מפיו שפתותיו דובבות בקבר. ומוסיף הגה"ק החיד"א זי"ע לפרש את המשך הפסוק, דהנה בחז"ל מוכח שגם האומר בשם חכם שאמר בשם אחר והאחד מאחר, כולם שפתותיהם דובבות בקבר, חוהו הריבוי "כל אשר באוהל" היינו כל מי שנאמרה השמועה בשמו, אפילו אינו בעל השמועה, שפתותיו דובבות בקבר.

ועוד בא לרבות אפילו אם זה שאמר משמו את השמועה אין לו מעשים טובים ג"כ זוכה ושפתותיו דובבות בקבר, זה הרמז "כל הבא אל האהל" בין יש לו מעשים טובים ובין אין לו, זוכה להיות באהלה של תורה.

זאת התורה אדם כי ימות באוהל (במדבר יט, כד). אמר ריש לקיש: מניין שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה? שנאמר זאת התורה "אדם כי ימות באוהל" (ברכות סג). הגוף מתנגד לשכל ולרוח, ולכן צריך שהאדם ימית עצמו על דברי תורה. ושאל הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל לכאורה אם הוא ממית עצמו, איך ובמי מתקיים התורה? אלא שהכוונה לחינוך הבנים. מי שממית עצמו ומסכן את נפשו לגדל בניו לתורה, אזי התורה מתקיימת בבניו, כי תורה מחזרת אחרי אכסניה שלה.

הגאון רבי אפרים-זלמן מרגליות זצ"ל היה עשיר גדול ובעל עסקים רבים, אבל בשעה שעסק בתורה היה מסתגר בחדרו ולא היה נפנה לשום עסק. וכך אמר: "אדם כי ימות באוהל" – בשעה שאדם יושב ועוסק בתורה עליו להיות בבחינת 'מת' לכל ענייני העולם. דהיינו בן תורה צריך להמית את כל תענוגי העולם ולהינזר מהם. כי גם דברים קלי ערך בתענוגות העולם מונעים את ההתמסרות לשבת באוהלה של תורה.

ינן לא האמתם בי להקדישני (כ, יב)

לכאורה קשה מדוע נענש משה על שהיכה את הסלע ולא דיבר, והלא מוכרח היה לעשות כן שהרי אמרו חז"ל שכל מה שעשה אברהם אבינו ע"ה למלאכים בעצמו שילם לו הקב"ה לבניו בעצמו, ומה שעשה על ידי שליח שילם הקב"ה על ידי שליח, אברהם אמר "ויקח נא מעט מים" ושילם הקב"ה לבניו ע"י שליח – משה רבינו, שנאמר "והכית בצור ויצא ממנו מים".

אלא, שאמרו חז"ל שהשכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה, אם כן אילו היה משה מדבר אל הסלע לא היה הנס נעשה על ידי שליח, כי השכינה היא המדברת, וממילא היה צריך להכות. אמנם חז"ל אמרו שכיון שבא לכלל כעס בא לכלל טעות, חו היתה טעותו, שכיון שבא לכלל כעס ואמר "שמעו נא המורים" נסתלקה ממנו שכינה, כדאייתא בגמרא שכל הכועס שכינה מסתלקת ממנו, ואם כן כבר היה יכול לדבר אל הסלע, שהרי באותה שעה נסתלקה ממנה שכינה ולא היתה מדברת מתוך גרונו.

אבל טען משה רבינו שהעיקר הוא המעשה והדיבור גם כן נקרא מעשה וכמו שכתוב "בדבר ה' שמים נעשו" ולכן אזלינן בטרם המחשבה ולכן לא חטאו ישראל בעשיית העגל מכיון שלא נצטוו הם על זה וה' קיבל זאת הטענה של משה רבינו אוהבן של ישראל. והכל טוב ויפה אבל יש בזה חסרון שנמצא שהתורה ניתנה רק למשה רבינו ע"ה, ולא לכלל ישראל, אבל כאן שה' ציוה להביא פרה אדומה שהוא כפרה על חטא העגל-ג נמצא שהיה כן חטא והעיקר הוא המחשבה שה' יתברך רצה במחשבה לתת את התורה לכל ישראל, ואם כן שפיר שכתב כאן זאת חוקת התורה שרק ע"י הפרה האדומה שהוא מכפר על חטא העגל, נודע שהעיקר הוא המחשבה והיה חטא, אבל התורה ניתנה לכל ישראל ולכן אמרה כאן התורה זאת חוקת התורה להביא הבשורה לכל ישראל שלהם ניתנה כל התורה כולה.

אבל לפי זה צריכין להבין איך קיבל ה' את טענת משה רבינו שאמר שהעיקר הוא המעשה (כלומר הדיבור כמעשה) ואם כן למה צריכין פרה אדומה לכפר עליהם, אבל האמת הוא שצריכין שיהיה גם המחשבה וגם המעשה והדיבור שוים, ולכן באה הפרה לכפר על חטא של העגל שהיה לפי המחשבה של הבורא כל העולמים שעל כל ישראל מוטל כל התורה כולה, אף שאמרו בלשון יחיד למשה בלבד, וא"כ עשיית העגל היה חטא.

אבל באמת נחזה אנו בחטא של העגל שעשו הערב רב, אבל ישראל הקדושים שנכשלו אחריהם רק במעשה של העגל אבל לא במחשבה, כי מחשבתם של ישראל לא היה כמחשבתם של הערב רב, שהם היו גם במחשבה וגם במעשה בחטא של עבודה זרה בעשיית העגל משא"כ ישראל חטאו רק במעשה אבל במחשבה הם לא חטאו, כי הם רצו רק מנהיג במקום משה, שחשבו שמהם מת, ולכן לא היו במחשבתם בעשיית העגל לשם עבודה זרה ואם אזלינן בטרם מחשבה אין כאן חטא כי לא היה מחשבה רע, אבל אם הולכים בטרם המעשה היה רע, אבל במתן תורה היה להיפך דלפי המחשבה של הקב"ה כביכול שהיה ליתן התורה לכל ישראל, אם כן יש כאן חטא של עשיית העגל אבל אם אנו הולכין אחרי המעשה דהיינו הדיבור של הקב"ה, אין כאן חטא משום שאמר זאת בלשון יחיד שנראה שהכוונה למשה בלבד ולא לכל ישראל.

ולכן אתי שפיר טענת משה להשם יתברך ואמר אם הולכין אחרי המחשבה שהוא העיקר אם כן אין כאן שום חטא של העגל מכיון שמחשבתם היתה טובה, ואם נלך אחרי המעשה ואז מעשה העגל היה עבירה, אבל אמר משה להשי"ת דאין כאן לפי זה שום מעשה של עבירה מכיון שהם לא נצטוו, ורק למשה נאסר עליו זה שה' אמר לו בלשון יחיד.

והקב"ה קיבל זאת ונמצאים ישראל קדושים שהם פטורים מכל חטא, אבל מ"מ ציוה ה' להביא הפרה אדומה שהוא מכפר על חטא העגל וכמו שכתב רש"י בשם ר"מ הדרשן ולכן זה נתכפר על זה שאם נלך בטרם המעשה של העגל נתכפר המעשה הפרה, ואז אפשר לילך אחרי המחשבה גם כן וגם אין כאן מעשה רע ולכן נקראת התורה של עם ישראל כולה, מכיון שהמחשבה היתה לכל ישראל ודו"ק.

והנה נחזור כעת להבין דברי קודשו של רש"י הנ"ל, לפי שהשטן ואומות העולם מוניין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה, ולפיכך כתב בה חוקה, גזירה הוא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה, ויש להבין למה דווקא במצוה הזאת של חוקה, השטן ואומות מוניין את ישראל והלא יש עוד הרבה מצוות שהם בבחינת חוק ולמה רק על זה הם מוניין, וגם מה זה לשון "מוניין" וגם למה רק כאן כתב שחוק גזירה מלפני ואין רשות להרהר אחריה, הלא זה הדבר הוא בכל חוקי התורה.

ונראה לומר בעז"ה הדנה הלשון "מוניין" לא מצינו בדברי חז"ל וכיוצא בו, ובדפוסים הישנים של רש"י היה כתוב "משיבין את ישראל" או "מגנין את ישראל" ולשון "מוניין" מביאין שהוא מלשון אל תונו" דהיינו הונאת דברים, דהיינו שהשטן ואומות העולם, עוברים על איסור הונאת דברים, בזה שמזכירין את החטא של העגל שעשו, ולכן נראה שהכוונה בזה שהם רוצים להזכיר את החטא של העגל שזה קטרוג לישראל וכמו שעשה בלעם הרשע וכמ"ש בפרשת בלק (כד, א) וישת אל המדבר פניו, ופירש רש"י כתרגומו שתרגם, "ושוי לקבל עגלא דעבודו ישראל במדברא אפיהו", שהיא הפירוש שבלעם הסתכל וכיון פניו נגד המדבר ששם עשו ישראל את העגל להזכיר את מעשה העגל ובכך חשב שיוכל לקלל אותם, שזה מה שכתוב

בפרשת כי תשא (לב, לד) וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם, וכתב רש"י שהשם יתברך אמר למשה, עתה שמעתי אליך מלכותם יחד אבל תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העוונות ואין פורענות בא על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל, זה שרצה בלעם לקנטר על ישראל שיוכל לקללם, זה כוונה כאן ברש"י שהשם בלעם ואומות העולם מוניין, כלומר שהם מצערים את ישראל ושואלים אותן מה הוא מצות פרה אדומה ומה טעם יש בה, והם רוצים לקבל את תשובתם של ישראל שזה מכפר על העגל, ולכן יש להם בזה רוח שהם מזכירים בזה את החטא של העגל שעשו ישראל ולכן כתב רש"י שהכתוב כתב "חוקה" שהיא גזירה מלפני כלומר שכל החטא של העגל הוא גזירה מלפני יתברך, וכמו שאמרו חז"ל שלא היו ישראל ראויים לאותו חטא העגל הוא גזירה מלפני יתברך, וכמו שאמרו חז"ל שלא היו ישראל ראויים לאותו חטא אלא הוא בא להורות תשובה לרבים שידעו שאפשר לחזור בתשובה, ולכן זה תשובת השי"ת לומר לעכו"ם ולכן אין שום שייכות מצות הפרה האדומה לחטא העגל, ולכן אין לך רשות להרהר אחריה דהיינו לומר שהפרה הוא בא אחרי החטא של העגל לכפר עליה אלא שזה גזירה מלפני גם המצוה של הפרה ואף אם לא היו חוטאים בעגל היה מן הצורך לזה המצוה שהוא חוקה מאת ה', ולכן אין להם לעכו"ם שום תועלת בזה לידע הטעם של הפרה בכדי לקנטר על ישראל, כי הכל הוא חוקה מאת השם יתברך, ובאמת לא היה חטא כלל בזה לישראל, ולא צריך המצות פרה שיכפר עליהם.

ובדרך רמז יש לפרש מה שכתב רש"י הק' גזירה היא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה שכתבו הספרים הק' שיש ב' אופנים שהיצר הרע נדמה לאדם להכשילו ח"ו בעבירות אחד הוא הגאווה ואחד הוא הענוה, כלומר שיש גאווה של טומאה ויש גאווה של קדושה וגם יש ענוה של קדושה וענוה של שקר, והוא באופן כזה שאם בר ישראל רצונו לעשות מצוה עושה אותו היצר הרע עניו כהלל ואומר לו האיך אתה רוצה לעשות מצוה לה' יתברך ואתה מלא חטאים ומזכיר לו החטאים שעשה, לכן כל המצות שלך אינם שוים והכל הולך לקליפות והחיצונים, אבל זה מעשה היצר כי אדם יחשוב שה' יתברך הוא רחמן ומוחל וסולח לכל ולכן העיקר להרהר בתשובה על מעשים שעשה, ולקיים מיד המצוות המוטלות עליו, אבל יש עוד יצר הרע שאם גמר בלבו לעשות המצוה להשם יתברך, בא היצר הרע בגאווה של טומאה ואומר לו כמה "צדיק" אתה שעשית כך, וגם בליבו יחשוב שהוא כבר הגדול מכל העולם ויזלזל באחרים.

זה מרומז מה שאומרים בתפילה "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו" כלומר השטן של קודם המצוה שהוא הענוה של שקר והשטן שאחרי המצוה שהוא הגאווה של הטומאה, זה מרמז כאן רש"י באומר גזירה הוא מלפני, ואין לך רשות להרהר אחריה, כלומר שאם יבוא היצר לומר קודם המצוה שאין אתה יכול לקיים המצוה בשביל החטאים שיש לך, יאמר לו היהודי הנה הקב"ה גזר עלי לעשות המצוה, להניח תפילין ולעסוק בתורה ולהתפלל לפניו יתברך, זה הוא גזירה בלי שום טעם ואין טענת אונס לומר שאין הוא ראוי לזה, ואם יבוא היצר אחרי המצוה להכניס בו גאווה שעשה המצוה, על זה נאמר שאין לך רשות להרהר אחריה כלומר אחרי המצוה שעשית, שאל ירהר בגאווה של היצר הרע, אלא יחשוב שזה הכל מתנת אלוקים שזיכה אותו לעשות המצוה וללמוד תורה ולעסוק בחסד וכו'.

והנה אנו נמצאים כבר בחודש שמצד אחד הוא מרמז על הצרה של חורבן בית המקדש הראשון והשני, וגם היו חורבנות אחרים שמזכירים הם בהקניות של תשעה באב, אבל מצד השני חודש תמוז מרמז על ימי התשובה וכמו שאומרים שתמוז הוא ר"ת ז'מני ת'שובה מ'משמשים ו'באים ומתקרב השנה החדשה הבעל"ט, ולכן עלינו לקחת את הימים האלו ולהרבות בהם בתורה ובמעשים טובים ויפה שעה אחת מקודם ולא לחכות לזמן האחרון של השנה אלא להיות מן הזריזין מקדימים, והשם הטוב ירחם עלינו ויהפוך לנו את החודשים של החורבן לחודשי שמחה וששון בבנין בית מקדשינו שיבנה במהרה בימינו ע"י משיח צדקינו וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות מלכים פרק יא) שהמשיח הוא יבנה את בית המקדש ויקבץ נדחי ישראל ויתמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, ברחמים גדולים ובחסדים מגולים אמן ואמן.

כפיני חיים

זאת חקת התורה (יט, ב)

דהנה התורה הוא מרפא לכל. ולכאורה אסור להתרפאות בדברי תורה, אלא שהענין הוא כך שהרשימה הנשאת באדם והקדושה שנרשם בו על ידי לימוד התורה על ידו יכול האדם הזה לרפאות חולים, וזהו זאת חקת מלשון חקיקה הוא רשימה הנשאת באדם מהתורה. אבל באיזה אופן יהיה לימוד התורה שיורשם בו קדושה זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד) פירוש שימסור נפשו עליו בגדל אהבה ויראה כן יזכנו ה' הטוב ללמוד תורתו אמן.

(נועם אלימלך)

זאת חקת התורה (יט, ב) שהיא שקולה כנגד כל התורה, דאיתא (זח"א רב, א) דהא לית לך מלה לתברא יצר הרע אלא אורייתא, ופרשת פרה יש בה כח זה שעל ידי קריאת פרשה זו פועל בלב שיוחקקו כל הדברי תורה ולהטהר מכל טומאות היצר הרע.

(פרי צדיק)

זאת חקת התורה (יט, ב) הנה רש"י ז"ל מביא לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה מצוה הוא זאת, לפיכך כתב בה חוקה, ונראה מזה כי המצוה שהשטן מונה לקרר הנפש שנקראת בשם חוקה, ולמה באמת מונין דוקא על זה המצוה, ונוכל לומר לפי שהיא מטהרת טמאים, והמה החיצונים מרגישים בזה לכך רוצים לקרר הבריות, והקב"ה הסתיר טעם המצוה כדי לקיים הבחירה זה לשון מונין כי אוחז באנשים חשובים אשר נמנים במנין והבן.

(אגרות שומרי אמונים)

זאת חוקת התורה וגו' אדם כי ימות באהל

כידוע שנפילה נקראת מיתה, וכמו כן "רשעים בחייהם נקראים מתים" (ברכות יח, ב), וכונת הפסוק שבאם אדם רשע יושב על מקום מסויים גורם ע"י זה כי כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא, - שנטמאת מחשבתו ועלול להכשל, ועל כן הקדימה התורה עצה "זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר" שישנן איזה מסכתא בעל פה, ובזה האופן יוכל ללמוד בכל מקום בואו, ואמרו חז"ל (סוטה כא, ב) כי תורה מגני ומצלי לשמור על האדם מכל רע, ובכך יקדש את המקום וינצל, ויציל אחרים שלא יחזקו שם.

(חוקי חיים)

לקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי

(יט, ז)

פתח הכתוב בלשון רבים וסיים בלשון יחיד, ללמדנו שאע"פ ש'הבא ליטהר מסייעין אותו' (שבת קד) עדיין על האדם להיות 'ונתן עליו' - שבעצמו יתייגע כפי כוחו להגיע לתכלית השלימות הראויה כי זה כל האדם.

(אמרי אמת)

עובדות חיים

מסופר על אחד האדמו"רים במזרח-אירופה, שבשבת פרשת 'חוקת' הסתובב אנה ואנה בבית מדרשו, תוך שהוא אומר בכאב "לא יכול להיות! לא יכול להיות שרק בגלל דבר כזה פעוט קיבלו כזה עונש גדול? השופט כל הארץ לא יעשה משפט?". לחסידים היה קשה להתקרב לאדמו"ר, משום שכל הזמן היה במצב מאוד לא פשוט של בכי וצער גדול ודמעות זולגות מעיניו.

רק לאחר מספר שנים התבררה סיבת בכיו של הרבי. באחת הפעמים הוא כינס את קהל חסידיו ואמר להם: "דעו לכם, ששנים רבות לא הבנתי ואיני יכול גם להיגרע היום ולהבין, מדוע נענש משה רבנו בעונש כה חמור שלא להיכנס לארץ ישראל, משאת שליחותו ותקוותו. עד היום קשה לי להבין את מה שהתורה אומרת על משה רבנו ואהרון 'ען לא האמנתם בי להקדישני', האם משה רבנו לא האמין בקב"ה חלילה? איך אפשר לומר דבר כזה על משה רבנו? אולם, היום אני מבין שאני לא מבין דבר בהנהגתו של הקב"ה. יתכן שהתורה רצתה להעביר לנו מסר, שאף אדם לא חסין מפני דקדוק הדין, גם אם הוא משה רבנו. ואדרבה, חז"ל הודיעו לנו, שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה (ב"ק נ.).

נעימות החיים

זאת התורה אדם כי ימות באהל" (יט, יד)

אמר רבי שמעון בן לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (גיטין נז:).

סיפר הגאון רבי ניסים יגן זצ"ל: בהיותו אברך צעיר התגורר בשכונת בית וגן, ובאחד הימים שוחח עם כמה בחורים על התמדה בתורה.

סמוך אליהם עמד יהודי צדיק, שברח מרוסיה, כששמע את שיחתם, התערב ואמר: "אתם מדברים על דבקות והתמדה בתורה? אין לכם ולו שמץ של מושג בענין זה..."

הוא המשיך וסיפר כי בהיותו ילד הוא למד תורה בישיבה, וחזר הביתה רק פעם בחצי שנה - בפסח ובסוכות. הנסיעות היו ארוכות ומיגעות מאוד - המשיך הזקן בסיפורו - אבל כל אחד מאתנו אחז באושר את המכתב יקר הערך, שאותו שלח הרב לאבא, ובו סיכום התקדמות הילד למשך מחצית השנה שחלפה, בדומה לתעודה, המקובלת בימינו.

הרכבת שלי עתידה היתה לצאת ביום ראשון בשעה שש בבוקר, והיא הייתה יוצאת רק אחת לשבוע. אילו הייתי מפסיד אותה - לא יכולתי לבוא עוד הביתה לפסח, משום שביום ראשון הבא כבר חל החג. במוצאי שבת ניגשתי לבית הרב כדי להפרד. נקשתי זמן רב על דלת הבית, אולם היא לא נפתחה. הצצתי פנימה, והבחנתי כי הרב עומד ליד הסטנדר ולומד מתוך הגמרא, התקרבתי עוד פסיעה אחת או שתיים ובחשש מה אמרתי: רבי, יש לי מחר רכבת, בשעה שש בבוקר, אולי אפשר לקבל את המכתב לאבא כבר עכשיו? הרב הרים את עיניו הקדושות מן הגמרא ואמר לי: סלח לי, בני אך במוצאי שבת אינני נוהג לכתוב...

לא ידעתי את נפשי, והרב, שראה את מבוכתי אמר לי: אל דאגה, בוא אלי מחר, בחמש לפנות בוקר, ואז אכתוב לך את המכתב...

חזרתי לחדרי, הייתי שרוי במתח, כל הלילה לא הצלחתי להרדם, חשבתי לעצמי מה יהיה אם לא אצליח להתעורר בזמן? מה יהיה אם אפסיד את הרכבת? כשהראו המחוגים על השעה חמש, מיהרתי לבית הרב, נקשתי על הדלת שוב ושוב - אולם היא לא נפתחה.

שוב העזתי להכנס פנימה צעד אחר צעד. מיד ראיתי את הרב, עומד בפינה הקבועה עם הגמרא. הבנתי שכלל הנראה הוא כבר הספיק לישון וגם לקום. ניגשתי ואמרתי: רבי אני צריך לנסוע... ורבי הרים את עיניו הקדושות וכשמבט מתפלא בעיניו אמר לי: "אמרתי לך לא לבוא במוצאי שבת, אמרתי כבר שאינני כותב במוצאי שבת!"

ברגע הראשון לא הבנתי את דבריו, אך מיד התעשתתי ואמרתי: הרב, כעת כבר יום ראשון בבוקר. ומושגים חדשים אודות התמדה בתורה, אשר טשטשה את התחומים והסירה את גבולותיהם הברורים של הבוקר והערב התחדשו לי באותה שעה... זוהי התמדה בתורה של הדורות הקודמים! הרב יגן הזקן סיים את סיפורו, והותיר אותנו נפעמים. (אמונה שלמה)

שמעו דבר השם האזינו לשיחות ודרשות

מפ"ק מרן רבינו הגה"ק ז"ע ויבלט"א מרן רבינו הגה"צ שליט"א

ב-קול קראלי - 074-7962278

ביאורי חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות

כיצד עבדו הכהנים בבית המקדש אחרי שהרגו את זכריה הנביא

וכמו כן יש דרך לטומאה לצאת ממנו מבלי לעבור באוהל החיצוני, אזי מועיל האוהל הפנימי למנוע מהטומאה לטמא את הנמצא באוהל החיצוני.

מענה, לשיטת הרמב"ם אין מקום לתירוץ זה, ואילו לשיטת הראב"ד אפשר לקיים את התרוץ הנזכר, אלא שיש להוסיף, שמלבד שכיסו את הדם באוהל פותח טפח, גם השאירו דרך לטומאה לצאת בלי שתעבור באוהל החיצוני, וכמו כן האוהל היה עשוי מדבר שאינו מקבל טומאה (הרב חיים בש; הרב אברהם דוד קליין).

(ב) עוד תירצו שם: גם אם נטמאו הכהנים באוהל המת, מחמת דמו של זכריה שזרם ועלה, אך ההלכה היא: "טומאה הותרה בציבור", וכשאין אפשרות להקריב בטהרה מותר להקריב בטומאה. הרב אסף אוריאל פחה). ע"כ.

(ג) לענ"ד נראה לתרץ ב"ה שהריגת זכריה היתה בעזרה - שם לא היתה תקרה. וממילא לא שייכת שם טומאת אוהל.

אדם כי ימות באוהל כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל יטמא שבעת ימים (י"ט, י"ד)

בספר מרפסין איגרי בפרשתנו הקשו: כיצד הכהנים עבדו בבית המקדש לאחר שדמו של זכריה זרם ועלה, כמסופר במסכת גיטין (נז, ב), והלא מקרא מלא אומר:

"אדם כי ימות באוהל, כל הבא אל האוהל וכל אשר באוהל - יטמא שבעת ימים", וכידוע, אף רביעית דם מטמאה באוהל? ע"כ.

(א) תירצו שם שיתכן שכיסו את דמו באוהל נפרד, והשאירו חלל טפח מעליו, ועל כן אין דמו מטמא באוהל החיצוני.

אמנם, דין זה שנוי במחלוקת ראשונים: שיטת הרמב"ם היא (טומאת מת פ"כ ה"א) שכשם ש"צמיד פתיל" מועיל רק להציל על הטהורים שלא יטמאו ואינו מועיל למנוע מהטומאה לצאת ולטמא, כך אוהל בתוך אוהל - הפנימי, מועיל להציל את הטהורים מליטמא, אבל אינו מועיל למנוע מהטומאה לצאת וליטמא. אכן הראב"ד (בהשגותיו שם) חולק, וסובר שאם האוהל הפנימי אינו מקבל טומאה,

צמחנות עיתיק

חודשי העיניים

החכם עיניו בראשו. (קהלת ב, יד),
אפשר לפרש פסוק זה במה שאמר רבינו הק' מרן האמרי יוסף שצדיק צריך לדרבן ולצוות את עדתו שישובו ויתקנו את חודשי העיניים שהם תמוה אב, ועי"ז יחישו את גאולתו. זהו החכם עיניו בראשו, החכם שהוא הצדיק והמנהיג מתריע בראש על חודשי העיניים, ושישובו בתשובה שלימה ובזה יתקנו חודשים אלו.

אמרי יוסף

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152
ובאימייל: 3118494@gmail.com

סימן טוב ומזל טוב

שגורה בזאת ברכותינו קדם האי גברא רבא ויקריא מעוז ומגדול דולה ומשקה תורה חסידות והוראה המשפיע הנודע לשו"ת

הגאון רבי קלמן אהרן אנגלברג שליט"א

מחותנו של מרן רבינו שליט"א

ולחמיו הגדול מקים עולה של תורה בנש"ק

מורינו הגאון רבי **נפתלי צבי גלזר שליט"א**

מרבני חיפה ור"מ "בית ישראל" ברנפולד

לרגל שמחת הבר מצוה

לבנו/נכדו הבה"ח **ישראל ניו"ו**

יה"ר שירו רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח ומשפע מצות תפילין יתמשך חיים ארוכים ושפע קודש

לעילוי נשמת

הרה"ח **לוי יצחק אקרמן** ז"ל
בן הרב חיים חנניה שיבלט"א
נלב"ע יח סיון תשפב
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה** ז"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

רבי **יעיש מרדכי סויסה** ז"ל
בן רחל ע"ה
נלב"ע יח סיון תשפב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

מרת **בריינדל ע"ה**
בת הר"ר **יהודה מנחם** ז"ל
נלב"ע יא שבט תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

האשה הצד' **חיה ע"ה**
בת הרב חיים ז"ל
פיליפ
נלב"ע ד' תמוז
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרב **אליהו אשר** זצ"ל
בן הרב יצחק ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשסג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

החתן **שלמה רוטנברג** ז"ל
בן הרה"ג מרדכי שיבלט"א
נלב"ע ה' תמוז תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

